

נייר עמדה אישי

תחום הדעת: תנ"ך ממלכתי

מהו נייר עמדה אישי?

במשימה זו יתבקשו התלמידים לכתוב נייר עמדה אישי העוסק ברעיון גדול/ נושא/סוגיה/דילמה שבחרו מתוך האשכול הנבחר.

שלבי ביצוע המשימה

המשימה מורכבת מארבעה שלבים:

שלב 1 – היכרות עם המשימה: הכרת הנדרש במשימה ובשלביה השונים; הכרת הקריטריונים שעל פיהם יוערך התוצר הסופי; צפייה בתוצר לדוגמה.

שלב 2 – תכנון: תכנון שלבי ביצוע המשימה; בחירה והצגה בראשי פרקים של הרעיון הגדול/הנושא/הסוגיה/הדילמה; בחירה והצגה בראשי פרקים של העמדה (בעד/נגד/פרשנות) שבמוקד נייר העמדה; בחירה והצגה בראשי פרקים של העמדה (בעד/נגד/פרשנות) הנגדית/הנוספת; ציון והצגת **ערכים/תפיסות/מושגים****; הצגה וסיווג של מקורות; הגשה למורה של ראשי הפרקים, הערכים/התפיסות/המושגים **והמקורות***.

המשימה כולה צריכה לכלול התייחסות לשלושה פרקים שונים לפחות מתוך תכנית הלימודים בתנ"ך בנושא שבאשכול. במשימה יש לכלול הפניות מקראיות מדויקות (ספר, פרק ופסוק), או לחילופין ציטוטים מדויקים מן הכתובים.

שלב 3 – טיוטה: הרחבת ראשי הפרקים שהוגשו בשלב 2 ועריכת שינויים נדרשים בהתאם להערות המורה בשלב 2; כתיבת תוכן לפשרה המוסכמת; הגשה למורה של טיוטת המשימה.

שלב 4 – הגשה סופית: כתיבה, עריכת שינויים נדרשים בהתאם למשוב המורה בשלב 3 והגשה של התוצר הסופי ומבדק/משוב אישי (רפלקציה),

* הערה: בכל פעם שבתקציר מופיעה דרישה ל"מקורות", הכוונה היא למקורות כמו פרשנות מסורתית, מאמר דעה, פרשנות ביקורתית ומקורות חוץ-מקראיים.

** קישור לרשימת ערכים/תפיסות/מושגים בתחום הדעת באתר תנ"ך ממלכתי

התוצר

התוצר "נייר עמדה אישי" מחולק לכמה חלקים:

1. תיאור הרעיון הגדול/הנושא/הסוגיה/הדילמה
2. הצגת העמדה/הפרשנות שבמוקד נייר העמדה
3. הצגת העמדה/הפרשנות הנגדית/הנוספת
4. הפשרה המוסכמת
5. ערכים/תפיסות/מושגים
6. מקורות
7. משוב אישי (רפלקציה)

פירוט חלקי התוצר "נייר עמדה אישי":

תיאור הרעיון הגדול/הנושא/הסוגיה/הדילמה

- התלמיד יבחר רעיון גדול/נושא/סוגיה/דילמה מחומר הלימוד ובהתאם לאשכול הנבחר. נושא זה יהיה הבסיס לתוכן נייר העמדה שיכתוב (לאחר שאישר המורה את הנושא שבחר התלמיד).
- התלמיד יכתוב כותרת לנייר העמדה בהלימה לאשכול הנבחר. על כותרת זו לשקף את הקונפליקט העומד במרכז נייר העמדה.
- התלמיד יציג את הרעיון הגדול/הנושא/הסוגיה/הדילמה שבחר באופן ברור, מהימן ומפורט.
- חלק זה יכלול התייחסות לשלושה פרקים שונים לפחות מתוך תכנית הלימודים בתנ"ך בנושא שבאשכול.
- התלמיד יציין ערך/תפיסה/מושג אחד לפחות, הרלוונטי לתחום הדעת ובהתאם לאשכול הנבחר. התלמיד ישלב ויקשר את הערך/התפיסה/המושג לרעיון הגדול/נושא/לסוגיה/לדילמה.
- התלמיד יציין ויסווג מקור אחד לפחות, בנוסף לביסוס מספר התנ"ך, מהימן ורלוונטי לתיאור הרעיון הגדול/הנושא/הסוגיה/הדילמה. התלמיד ינמק מדוע לדעתו הוא מהימן ורלוונטי למשימה. התלמיד ישלב את המקור בתיאור הרעיון הגדול/הנושא/הסוגיה/הדילמה על ידי הוספת מראה מקום מלא ומפורט.

- התלמיד יכתוב בלשונו וישתמש באופן ביקורתי ואחראי בכלי בינה מלאכותית (לאחר שאימת ועיבד את המידע שהתקבל).
- המלצה: חלק זה יהיה בהיקף של כ-200-400 מילים.

הצגת העמדה/הפרשנות שבמוקד נייר העמדה

- התלמיד יבחר ויצג עמדה שתהיה המוקד של נייר העמדה (בעד/נגד או פרשנות).
- התלמיד יציג באופן ברור, מהימן ומפורט את העמדה/הפרשנות שתהיה המוקד של נייר העמדה. התלמיד יציג שני נימוקים התומכים בעמדה/הפרשנות זו. כל נימוק במשימה חייב להתבסס על פרק שונה מתוך פרקי תכנית הלימודים הקשורים לנושא הנבחר באשכול. התלמיד יבסס כל נימוק על ערך/תפיסה/מושג שונה מתחום הדעת, ובהתאם לאשכול שנבחר.
- אחד הערכים/התפיסות/המושגים לפחות יהיה ערך/תפיסה/מושג חדש - כלומר, ערך/תפיסה/מושג שלא שימש אותו קודם לתיאור הרעיון הגדול/ הנושא/הסוגיה/הדילמה וכן להצגת העמדה/הפרשנות הנגדית/הנוספת.
- הערך/התפיסה/המושג שישמש לביסוס הנימוק השני יכול לחזור, כלומר, ערך תפיסה מושג ששימש במרכיבי המשימה. אם לא נמצא ערך/תפיסה/מושג חוזר המתאים לביסוס הנימוק השני, יציג התלמיד ערך/תפיסה/מושג אחר **נוסף**. התלמיד ישלב ויקשר את הערכים/התפיסות/המושגים לנימוקים.
- התלמיד יציג ויסווג מקור אחד לפחות, בנוסף לביסוס מספר התנ"ך, מהימן ורלוונטי לנימוקים לעמדה/לפרשנות שבמוקד נייר העמדה. מקור זה שונה מהמקורות ששימשו אותו לתיאור הרעיון הגדול/ הנושא/הסוגיה/הדילמה ולהצגת העמדה/הפרשנות הנגדית/הנוספת. התלמיד ינמק מדוע לדעתו המקור מהימן ורלוונטי למשימה. התלמיד ישלב את המקור בהצגת העמדה/הפרשנות על ידי הוספת מראה מקום מלא ומפורט.
- התלמיד יכתוב בלשונו וישתמש באופן ביקורתי ואחראי בכלי בינה מלאכותית (לאחר שאימת ועיבד את המידע שהתקבל).
- המלצה: חלק זה יהיה בהיקף של כ-200-400 מילים.

הצגת העמדה/הפרשנות הנגדית/הנוספת

- התלמיד יציג באופן ברור, מהימן ומפורט עמדה/פרשנות נגדית/נוספת. התלמיד יציג נימוק אחד התומך בעמדה/בפרשנות הנגדית/הנוספת.
- התלמיד יציין מתחום הדעת ובהתאם לאשכול הנבחר ערך/תפיסה/מושג אחד לפחות, הרלוונטי לנימוק לעמדה/לפרשנות הנגדית/הנוספת. התלמיד ישלב ויקשר את הערך/התפיסה/המושג לנימוק. על ערך/תפיסה/מושג זה להיות שונה מהערכים/התפיסות/המושגים ששימשו אותו לתיאור הרעיון הגדול/נושא/הסוגיה/הדילמה ולהצגת העמדה/הפרשנות שמהווה המוקד של נייר העמדה. התלמיד ישלב ויקשר את הערך/תפיסה/מושג לנימוק.
- התלמיד יציג ויסווג מקור אחד לפחות, בנוסף לביסוס מספר התנ"ך, מהימן ורלוונטי לנימוק לעמדה/לפרשנות הנגדית/הנוספת. על מקור זה להיות שונה מהמקורות ששימשו אותו לתיאור הרעיון הגדול/הנושא/הסוגיה/הדילמה ולביסוס העמדה/הפרשנות שבמוקד נייר העמדה. התלמיד ינמק מדוע לדעתו המקור מהימן ורלוונטי למשימה. התלמיד ישלב את המקור בהצגת העמדה/הפרשנות הנגדית/הנוספת על ידי הוספת מראה מקום מלא ומפורט.
- התלמיד יכתוב בלשונו וישתמש באופן ביקורתי ואחראי בכלי בינה מלאכותית (לאחר שאימת ועיבד את המידע שהתקבל).

המלצה: חלק זה יהיה בהיקף של כ-100-300 מילים.

הפשרה המוסכמת

- התלמיד יקרא שוב בעיון את הנימוקים שהציג עבור העמדה/הפרשנות שבמוקד נייר העמדה ואת הנימוק שהציג לעמדה/לפרשנות הנגדית/הנוספת.
- התלמיד ישקול מחדש את עמדתו, יזהה ויציג את הנקודות שעליהן יש הסכמה בין הטיעונים השונים, ואת הנקודות שאין עליהן הסכמה.
- התלמיד ינסח פשרה מוסכמת המשקפת הן את הנקודות המוסכמות והן את הנקודות שאין עליהן הסכמה. בניסוח הפשרה יתייחס התלמיד לכלל הנימוקים שהוצגו במשימה.

- התלמיד יסביר את ההשלכות ו/או את נימוקי הפשרה המוסכמת.
- התלמיד יציין ערך/תפיסה/מושג רלוונטי אחד מתחום הדעת ובהתאם לאשכול הנבחר, שעזר לו לגבש את הפשרה המוסכמת, ויסביר כיצד ערך/תפיסה/מושג זה רלוונטי לרעיון הגדול/לנושא/לסוגיה/לדילמה, וכיצד הוא עזר לו לגבש את הפשרה המוסכמת.
- התלמיד יכתוב בלשונו את הפשרה המוסכמת. התלמיד ישלב מושגים מתחום הדעת ובהתאם לאשכול הנבחר ויקשר למקורות כנדרש. התלמיד ינסח את הפשרה המוסכמת באופן ברור, מהימן ומפורט. התלמיד ישתמש באופן ביקורתי ואחראי בכלי בינה מלאכותית (לאחר שאימת ועיבד את המידע שהתקבל).

התלמיד יוכל לערוך את החלק הזה החל בשלב 3.

המלצה: חלק זה יהיה בהיקף של כ-200-400 מילים.

ערכים/תפיסות/מושגים

על התלמיד לציין שלושה ערכים/תפיסות/מושגים שונים לפחות, הרלוונטיים לתחום הדעת ובהתאם לאשכול הנבחר.

על התלמיד להקפיד לשלב ולקשר כל מושג לתוכן של הקטע הרלוונטי.

- התלמיד יציין, ישלב ויקשר ערך/תפיסה/מושג אחד לפחות בתיאור הרעיון הגדול/הנושא/הסוגיה/הדילמה.
- התלמיד יציין, ישלב ויקשר ערך/תפיסה/מושג אחד **נוסף** לפחות, הרלוונטי לביסוס אחד הנימוקים בהצגת העמדה/הפרשנות שבמוקד נייר העמדה. (ערך/תפיסה/מושג זה יהיה שונה מהערכים/התפיסות/המושגים ששימשו אותו לתיאור הרעיון הגדול/הנושא/הסוגיה/הדילמה, וכן להצגת העמדה/הפרשנות הנגדית/הנוספת).
הערך/התפיסה/המושג המשמש לביסוס הנימוק השני יכול להיות מושג חוזר – כלומר, ערך/תפיסה/מושג שכבר שימש אותו באחד מרכיבי המשימה.
- התלמיד יציין, ישלב ויקשר ערך/תפיסה/מושג אחד **נוסף** לפחות, הרלוונטי להצגת העמדה/הפרשנות הנגדית/הנוספת. (ערך/תפיסה/מושג זה יהיה שונה מהערך/תפיסה/מושג ששימש אותו לתיאור הרעיון הגדול/הנושא/הסוגיה/הדילמה ולביסוס אחד הנימוקים בהצגת העמדה/הפרשנות שבמוקד נייר העמדה).
- התלמיד יקשר ערך/תפיסה/מושג לתוכן הפשרה המוסכמת, ויסביר כיצד ערך/תפיסה/מושג זה תרם לבחירת הפשרה המוסכמת.

מקורות

על התלמיד להציג שלושה מקורות שונים לפחות, רלוונטיים ומהימנים.

- התלמיד יציג מקור אחד לפחות לתיאור הרעיון הגדול/הנושא/הסוגיה/הדילמה.
- התלמיד יציג מקור אחד **נוסף** לפחות, הרלוונטי להצגת העמדה/הפרשנות שבמוקד נייר העמדה, ולנימוקים לעמדה/לפרשנות. (מקור זה יהיה שונה מהמקורות ששימשו אותו לתיאור הרעיון הגדול/ הנושא/הסוגיה/הדילמה ולהצגת העמדה/הפרשנות הנגדית/הנוספת).

- התלמיד יציג מקור אחד **נוסף** לפחות, הרלוונטי להצגת העמדה/הפרשנות הנגדית/הנוספת ולנימוק לעמדה/לפרשנות זו. (מקור זה יהיה שונה מהמקורות ששימשו אותו לתיאור הרעיון הגדול/הנושא/הסוגיה/הדילמה ולהצגת העמדה/הפרשנות שבמוקד נייר העמדה).

כללי:

- עבור כל מקור המצורף לרשימת המקורות ימלא התלמיד את כל הסעיפים המוגדרים ברכיב ניהול המקורות, וינמק מדוע לדעתו המקורות מהימנים ורלוונטיים למשימה. שימו לב: מהימנות של מקורות נבדקת באמצעות בדיקת זהות היוצרים, מקום וזמן הפרסום, סוג המקור ומסגרת הפרסום.
- תוכן שנוצר על ידי בינה מלאכותית לא יתקבל כמקור במשימה. תוכן זה יכול לשמש כלי עזר לאיתור מקורות מהימנים ורלוונטיים. רק המקורות המהימנים והרלוונטיים שיאתר התלמיד יכולים לשמש מקורות לכתיבת המשימה.
- התלמיד יצרף את המקורות למשימה על ידי ציון מראי מקום מלאים ומפורטים.
- לאחר ההגשה ידרג המורה את רמת הרלוונטיות והמהימנות של כל המקורות: גבוהה, בינונית, נמוכה או אי אפשר לדרג.
- על התלמיד להימנע מהוספת מראי מקום למקורות שהמורה דירג את הרלוונטיות ו/או המהימנות שלהם ברמה נמוכה.

משוב אישי (רפלקציה)

- בתום ההגשה הסופית של שלב 4, התלמיד יתבקש לקיים שיחה עם בוט, שהיא חלק בלתי נפרד מהמשימה.
- שיחה זו תיפתח במערכת רק לאחר שהתלמיד יגיש את עבודתו במסגרת שלב 4. מרגע זה יוקצב לתלמיד פרק זמן של שלוש יממות (72 שעות) להתחיל את ביצוע המשוב האישי. בתום פרק הזמן הזה, תיחסם בפני התלמיד הגישה לביצוע המשוב האישי והוא לא יוכל עוד לבצעו.
- ברגע שנפתחת האפשרות לביצוע המשוב האישי, תישלח לתלמיד התראה מהמערכת. 24 שעות לפני סיום פרק הזמן לביצועו תישלח התראה נוספת, שתזכיר לתלמיד שהזמן שנוותר מוגבל.

הערה: השיחה עם הבוט נערכת בדיבור. על התלמיד לוודא מראש כי הצידוד הנדרש קיים, וכי הוא נמצא בסביבה שקטה המאפשרת ביצוע תקין של המשוב האישי.

- בתחילת השיחה יציג הבוט את עצמו ויסביר את אופן ביצוע המשוב האישי. בסיום ההסבר התלמיד יתבקש לאשר שהבין את ההנחיות ושהוא מוכן להתחיל. אישור זה יגרום לפתיחת המשוב האישי בפועל.
- המשוב האישי מוגבל בזמן (המערכת תיידע את התלמיד מראש מהו פרק הזמן המוקצב לו). השיחה תתנהל במבנה של שאלות ותשובות.

השאלות הן בשני תחומים:

- שאלות תוכן – שאלות הקשורות בנושא העבודה שהגיש, שמטרתן לוודא שהתלמיד הבין והפנים את הרעיונות המרכזיים ולמד את הידע שעליו התבססה עבודתו.
- שאלות משוב אישי – שאלות שמטרתן לאפשר לתלמיד לשתף בתחושות ובחוויית מהתהליך שעבר: מה למד, באילו קשיים נתקל, באילו אסטרטגיות השתמש וכדומה.

באמצעות שיחה זו נבחנת לא רק איכות התוצר הסופי, אלא גם עומק ההבנה האישית של התלמיד ויכולתו להתבונן באופן ביקורתי ומשמעותי על תהליך הלמידה שעבר.

שימוש בבינה מלאכותית

לביצוע המשימה, חובה על התלמיד לעשות שימוש בבוט מלווה הלמידה המוטמע במערכת, אך חשוב לעשות זאת בצורה מושכלת, ביקורתית ואחראית. שימוש נכון בבינה מלאכותית יכול להעצים את תהליך הלמידה של התלמיד ולסייע לו באיסוף מידע, בסיעור מוחות, בניסוח ראשוני ובארגון הרעיונות. עם זאת, האחראיות על איכות העבודה היא על התלמיד בלבד!

כדי להבטיח שהמשימה תהיה איכותית, עצמאית, מקורית ותשקף את תהליך הלמידה של התלמיד, את הידע שרכש ואת התובנות האוטנטיות שלו עליו להקפיד על ההנחיות האלה:

1. הטקסט של המשימה צריך להיות מנוסח בלשונו, והרעיונות במשימה צריכים להיות כתובים בסדר הגיוני המשקף לכידות רעיונית. על התלמיד לזכור כי מטרת העבודה היא להציג ולהפגין את הידע, ההבנה והיכולת שלו, ולא של כלי הבינה המלאכותית.
2. על התלמיד להשתמש באופן ביקורתי ואחראי בכלי בינה מלאכותית – עליו לעבד את כל המידע שמתקבל מכלי בינה מלאכותית. על התלמיד לאמת תמיד את נכונות המידע באמצעות

מקורות מהימנים, לבדוק את המהימנות והרלוונטיות של המקורות שהבינה המלאכותית מציעה, לשפר את הניסוחים ולהתאים אותם לסגנונו האישי ולדרישות המשימה.

3. על התלמיד להקפיד להוסיף מראי מקום מלאים ומפורטים למקורות רלוונטיים ומהימנים במקומות המתאימים לכל אורך המשימה.

חשוב! תוכן שנוצר על ידי בינה מלאכותית לא יתקבל כמקור במשימה. תוכן זה יכול לשמש כלי עזר לאיתור מקורות מהימנים ורלוונטיים. רק המקורות המהימנים והרלוונטיים שהתלמיד יאתר יכולים לשמש מקורות לכתיבת המשימה. על התלמיד לצרף את המקורות למשימה על ידי ציון מראי מקום מלאים ומפורטים.

המיומנויות המרכזיות שהתלמידים ירכשו בעת ביצוע המשימה הן:

- אוריינות לשונית
- אוריינות מידע והערכה
- חשיבה ביקורתית
- הכוונה עצמית

רעיונות לנושאים למשימה:

הצעות לרעיונות לנושאים למשימה: יש בתכנית הלימודים בתנ"ך ממלכתי